

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2022/23:38

Fredagen den 28 april

---

§ 1 Utrikesfrågor – utveckling

Statsrådet Johan Forssell

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikesfrågor
den 28 november 2022**

Åtterrapport från informellt möte den 8–9 mars 2023

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikesfrågor den 4 maj**

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar dagens sammanträde i EU-nämnden öppnat. Vi hälsar handels- och biståndsminister Johan Forssell med medarbetare välkomna.

Vi börjar med åtterrappporter från möte i rådet den 28 november 2022 och från informellt möte den 8–9 mars 2023.

Anf. 2 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Fru ordförande! God morgon alla ledamöter! Nämnden har mottagit skriftlig åtterrappoterering från rådets möte den 28 november och från det informella mötet i början av mars. Jag har inget att tillägga till den rapporteringen.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för de skriftliga åtterrappoterna.

Vi går vidare till information och samråd inför mötet i rådet den 4 maj. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Det är en informationspunkt.

Anf. 4 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Fru ordförande! Rådets nästa möte hålls den 4 maj i Bryssel. Jag tänkte först säga någonting övergripande om hela mötet. Dagordningen omfattar aktuella frågor, en diskussionspunkt om reformen av de multilaterala utvecklingsbankerna samt övriga frågor. Sedan regeringen översände den kommenterade dagordningen för mötet till riksdagen har diskussionspunkten om Rysslands aggression mot Ukraina utgått och blivit informell. Därför har en reviderad kommenterad dagordning delats med riksdagen. Jag tänkte återkomma till detta under dagordningspunkten Övriga frågor.

Låt mig inledningsvis påminna om att Sverige under EU-ordförandeskapet förväntas agera till stöd för den höga representanten och bidra till

både sammanhållning och samordning. Jag vill även nämna att rådet som A-punkter väntas anta slutsatser om EU:s strategi för global hälsa, korruption som utvecklingshinder, årsrapporten om EU:s instrument för yttre åtgärder samt Europeiska revisionsrättens granskning av Global Climate Change Alliance Plus.

Jag går nu in på dagordningspunkten Aktuella frågor. Den höga representanten förväntas ta upp flera olika ämnen, i likhet med den rutin som finns vid utrikesministrarnas rådsmöten. Även om ståndpunkterna i de här frågorna inte ska förankras i riksdagen vill jag säga några ord om vad vi tror kan komma upp.

Det är fråga om samordning av stöd till Ukrainas återuppbyggnad, inklusive den återuppbyggnadskonferens som arrangeras i London i juni. Vid den här konferensen kommer den privata sektorns och civilsamhällets roll i återuppbyggnaden att stå i fokus. HRVP väntas i det här sammanhanget beröra den internationella givarplattformen för Ukrainas återuppbyggnad – G7 Plus Multi-agency Donor Coordination Platform – den privata sektorns roll i återuppbyggnaden samt hur man kommer runt de strukturella hinder som tyvärr fortfarande finns och som försvårar för utländska företag att investera i Ukraina.

Som nämndens ledamöter känner till uppskattar Världsbanken kostnaden för återuppbyggnaden av Ukraina till 411 miljarder dollar. Biståndsmedel kommer bara att kunna täcka en del av detta. Vi måste därför arbeta inom EU tillsammans med våra internationella partner för att hantera de här strukturella hindren för privata investeringar. Här har också naturligtvis internationella finansiella institutioner en mycket viktig roll att spela.

För det här ändamålet planerar vi som ordförandeland att stå värd för en endagskonferens i juni som ska fokusera på det här. Den arrangeras av Centrum för Östeuropastudier och Stockholm Institute of Transition Economics. Man kan säga att det blir en konferens inför den lite större konferensen i London strax därefter.

Vi har också information om att HRVP väntas lyfta upp Sudan under dagordningspunkten Aktuella frågor. Trots intensiva medlingsförsök utbröt, som ni är väl bekanta med, våldsamma stridigheter mellan Sudans försvarsmakt och den paramilitära styrkan RSF, Rapid Support Forces, den 15 april. Stridigheterna har tyvärr eskalerat väldigt fort i flera delar av landet.

Redan innan stridigheterna utbröt var de humanitära behoven i Sudan väldigt stora. Den humanitära situationen i landet blir nu allt värre. Bristen på mat, vatten, mediciner, bränsle – ja, det mesta, helt enkelt – är akut, särskilt i Khartoum och omgivande områden. Det är också så att flera biståndsorganisationer har tvingats att helt eller delvis, oftast helt, suspendera sin verksamhet med anledning av de här stridigheterna.

På kort sikt är det naturligtvis av yttersta vikt att parterna upphör med stridigheterna, inte minst i de tätbefolkade områdena, och att de humanitära organisationer som har tvingats avbryta sin verksamhet kan garanteras ett säkert och obehindrat tillträde för att nå fram med förnödenheter till alla hjälpbehövande. Här har naturligtvis inte minst EU som en stor givare en viktig roll att spela.

Det finns beredskap för att så snart säkerhetssituationen i landet förbättras kunna återuppta de humanitära insatserna närhelst och varhelst

det är möjligt. Det pågår också ett arbete för att se över hur genomförande av enskilda projekt i landet kommer att påverkas.

Sverige fördömer tillsammans med resten av EU starkt de pågående stridigheterna. Stridigheterna hotar säkerheten för Sudans befolkning men även landets och i förlängningen hela regionens stabilitet.

Jag svarar gärna på frågor om sådana finns.

Anf. 5 ANNA LASSES (C):

Jag tackar så väldigt mycket för redogörelsen. Konferensen om Ukraina och återuppbyggnaden är oerhört viktig när det handlar om att få med näringslivet på båten. Ett av de strukturella hindren handlar väl om att kunna garantera tryggheten för investeringar. Vi hade en diskussion om detta i utrikesutskottet i går. Jag vet att det här är någonting som regeringen naturligtvis kommer att driva. Jag vill betona att det är otroligt viktigt. När det gäller Sudan och EU:s roll är det samma sak. Det låter väldigt bra.

Anf. 6 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag har en kommentar. Sammanträdena i EU-nämnden hålls på fredagar. Vi träffar olika ministrar från regeringen. Vi har tidigare fått information om återuppbyggnadskonferensen från utrikesminister Billström. Då fick man det att framstå som att det var Sverige som skulle ha värdskapet för nästa stora återuppbyggnadskonferens som planerades. Nu har vi fått ny information, nämligen att den hålls i London och att Sverige bidrar till en lite mer informell konferens i Stockholm inför den här konferensen.

Vi sa redan då – för att fylla i det Centerpartiet säger – att det är viktigt att Sverige håller i sitt engagemang för återuppbyggnaden i Ukraina. Det finns fortfarande fullt stöd för det, även om det blir i en lite annan form än vad vi fick höra från utrikesministern senast. Vi ger fullt stöd för att hålla i allt engagemang för återuppbyggnaden i Ukraina.

Detsamma gäller naturligtvis agerandet vid de alldeles förskräckliga händelserna i Sudan. Det är viktigt att man anstränger sig för att försöka få en bättre utveckling i Sudan.

Nu är ju det här en informationspunkt. Ni har tänkt er att det är det här EU:s höga representant ska lyfta upp. Men tänker Sverige ta något initiativ eller ha någon ståndpunkt om Sudan kommer upp? Hur man ser på vad som ska vara nästa steg? Det skulle vara intressant att höra.

Anf. 7 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Jag ska kommentera dessa kommentarer och frågor.

Jag börjar med den privata sektorns del i det som oftast brukar beskrivas som återuppbyggnaden av Ukraina. Det är egentligen inte rätt att beskriva det så, men det är ett uttryck som även jag själv har använt. Jag vet inte om ledamoten gjorde det, men jag noterar att det ofta återkommer. Det uttrycket indikerar ju att landet ska byggas tillbaka till det som en gång var. Men det är inte riktigt det man själv tänker sig. Här finns ju en möjlighet att bygga någonting som är nyare, modernare, hållbarare, säkrare och tryggare.

Att detta är en enorm uppgift är helt uppenbart. Det säger inte minst ukrainarna själva. Den uppgiften kommer aldrig att kunna fyllas enkom med biståndsmedel. När vi träffade handelsministrarna och den förste vice premiärministern här i Stockholm för ett tag sedan var det första beskedet

från henne att hon ville se mer av privata investeringar i Ukraina för att bygga upp landet igen. Det är ett viktigt perspektivskifte.

Det finns mycket att göra för att hitta den här typen av strukturer. Vi arbetar intensivt på EU-nivå, till exempel kopplat till frågan om exportkreditgarantier. Vi vet att det finns ett stort intresse hos många företag. Jag har samlat flera av dem och haft en diskussion om detta. Men det är klart att det inte är så lätt. Redan före Rysslands fullskaliga invasion hade Ukraina den högsta riskklassen av alla länder. Det är klart att det försvårar möjligheterna till export. Sedan finns det ett antal väldigt praktiska frågor i detta, till exempel försäkringsfrågan för utsänd personal.

Vi arbetar aktivt på EU-nivå för att kunna hitta gemensamma lösningar i frågan om exportkreditgarantier. Men vi arbetar också nationellt kopplat till vårt eget näringsliv. Jag delar helt uppfattningen att det här är helt avgörande för att Ukraina ska kunna byggas upp igen.

Konferensen i London har hela tiden varit planerad att hållas där. Jag tror inte att det har rätt några oklarheter om det. Vi har valt att ta ett eget initiativ som ordförandeland. Att konferensen ska hållas i London har stått klart, men det har väl funnits lite olika vinklar på vad programmet skulle innehålla. Vi har valt att ta det här initiativet rörande den privata sektorns finansiering. Den här konferensen blir på expertnivå och samlar representanter från väldigt många organisationer och länder, även globalt. Britterna kommer. Det här blir en viktig pusselbit och är någonting som Ukraina självt har bekräftat att man ser väldigt positivt på.

I Sudan är både EU och Sverige stora biståndsgivare. Vi har ett omfattande stöd till Sudan, både bilateralt stöd och humanitärt stöd. Vår linje är väldigt tydlig. Vi uppmanar parterna att lägga ned vapnen, se till att oroligheterna upphör och garantera att hjälporganisationer kan nå fram med hjälpen varhelst i landet den behövs.

Som jag sa är det framför allt i Khartoum med omnejd som stridigheterna har pågått, men de finns lite här och var i landet. Det är någonting som vi driver på förtruten om.

Nu i den akuta fasen har mycket fokus varit på att få hem våra utsända och svenska medborgare. Men det är klart att det är ett arbete som vi kommer att fortsätta med för att på bästa sätt försöka att hantera situationen.

Anf. 8 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tackar statsrådet för det. Vi ska väl inte ha någon debatt här. Men med lite perspektiv på frågorna vill jag ändå få föra till protokollet behovet av att man också tillför privat finansiering. Det gäller det som ska byggas upp i Ukraina. Vi kommer väl också in på det under en senare punkt.

Det är inget nytt perspektiv. Det är någonting som Sverige har arbetat med också tidigare. Det som är det nya perspektivet från svenskt håll är väl att vi inte riktigt har samma ambitioner när det gäller biståndsbudgeten. Men vi ska inte ha någon debatt.

Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V):

Jag hade inte tänkt att säga någonting på den här punkten. Men när det kommer till frågan om Sudan tänkte jag ändå skicka med statsrådet att det är otroligt viktigt att de europeiska länderna också tänker på de lokal-

anställda som arbetar på de europeiska ambassaderna. Det ska inte enbart gälla de anställda som kommer från Sverige och andra europeiska länder.

Vi vet att det har varit ett bekymmer. Det har kommit rapporter om lokalanställda som blir kvar i den fruktansvärda situation som råder. Jag och Vänsterpartiet menar att vi har en skyldighet gentemot dessa människor.

Det är jättebra att man uppmanar till att det ska bli eldupphör och att man ska avsluta konflikten. Men det kommer att behövas att vi inte bara tar ansvar för våra egna medborgare utan också för dem som arbetar för våra länder, och det är de lokalanställda där nere. Jag vill gärna skicka med det.

Anf. 10 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Jag har egentligen inte så mycket att tillägga. Vad gäller frågan från Daniel Riazat finns det som vi är medvetna om ett internationellt regelverk som utrikesförvaltningen lyder under.

En ambassad har rätt att evakuera utsänd personal och familjemedlemmar som inte är medborgare i värdlandet. Det finns inte något motsvarande rättsligt stöd åtminstone för värdlandets medborgare. Det gäller personal som inte är medborgare i värdlandet och deras familjemedlemmar, så att det blir rätt.

Sedan vill jag gärna understryka att UD och svenska ambassader försöker att efter bästa förmåga att ta ansvar för alla som arbetar vid svenska ambassader och beskickningar. Det gäller inte minst säkerheten, som ju är central.

Rörande Ukraina tror jag att jag har varit tydlig om inriktningen. Man kan ändå konstatera att behoven i Ukraina är svindlande. Vi kommer att ha EU-nämndsmöten om både fem och tio år där vi kommer att fortsätta att tala om det.

Det handlar om frågan att lyckas mobilisera på ett helt annat sätt än tidigare just för att behoven är helt annorlunda än tidigare. Att lyckas mobilisera privat kapital är en nyckelfråga menar vi. Jag tror att vi är ganska överens om det.

Anf. 11 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen från statsrådet.

Om jag förstod statsrådet rätt har dagordningspunkten De globala konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina utgått och övergår till ett informellt lunchsamtal som statsrådet kanske kommer att säga någonting om senare.

Tanken är att vi går vidare på det som är en diskussionspunkt. Det handlar om dagordningspunkt 5, Reformen av multilaterala utvecklingsbanker. Då är vi på samma ställe, ser det ut som.

Anf. 12 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Det stämmer, fru ordförande! Vi hoppar raskt in på frågan om våra multilaterala utvecklingsbanker.

Vid den enda diskussionspunkten väntas rådet diskutera det pågående arbetet med detta. Den här typen av diskussioner har tagits upp i utrikesutskottet tidigare i det pågående arbetet under året.

Diskussionen sker mot bakgrund av stora behov av utvecklingsfinansiering. Samtidigt ser vi väldigt många globala, rent av gränsöverskridande, utmaningar och problem. Det är klimatförändringar, pandemier, en alltmer osäker livsmedelsförsörjning och naturligtvis konflikter. Med sju år till 2030 är vi långt ifrån att nå de utvecklingsmålen.

Ett arbete har inletts för att se hur de multilaterala utvecklingsbankerna kan svara på de förändrade förutsättningarna. Som jag nämnde sker det samtidigt på flera internationella möten under 2023. Bland dessa finns Summit for New Global Financial Pact i Paris i juni under franskt och indiskt värdskap och SDG Summit i New York i september.

De mer konkreta reformdiskussionerna har framför allt inletts i Världsbanken. Det är flera frågor som har avhandlats. Hur ska arbetet med globala utmaningar viktas mot bankens nuvarande uppdrag att bekämpa fattigdom och bygga välbefinnande i fattiga länder? Hur ska banken kunna stärka sin effektivitet? Behöver arbetsformerna förändras?

Nyligen var det också ett vårmöte i Washington i april. Där fattades en rad beslut om åtgärder för att kunna nyttja det befintliga kapitalet mer effektivt. Men det var även kopplat till en del nya finansiella innovationer. De diskussionerna kommer att fortsätta fram till årsmötet i oktober i Marrakech.

Reformarbetet är av stor vikt för Sverige och även för EU. Dessa banker har under många år varit ledande aktörer. Världsbanken i sig är världens största multilaterala utvecklingsfinansierare.

Sverige och de andra medlemsstaterna i EU är aktiva delägare i bankerna. Även om EU i sig inte är medlem i Världsbanken har EU ett omfattande eget bistånd. Vi har också ett intresse av att de ledande utvecklingsaktörerna kan arbeta så effektivt som det bara är möjligt.

Vi ser positivt på och välkomnar att vi ska diskutera reformarbetet den 4 maj. Det är naturligtvis viktigt att EU:s medlemsländer kan få ett starkt genomslag för vår inriktning under det här året. Samtidigt vill jag gärna säga att det är angeläget att medlemsstaternas välfungerande arbete också i bankernas valkretsar upprätthålls.

Man kan i sak säga att det multilaterala utvecklingsfinansiella systemet måste stärkas och effektiviseras. Det finns en välkommen och växande samsyn om behovet av att i större utsträckning anpassa det arbete som sker till dagens gränsöverskridande globala utmaningar inte minst rörande klimatförändringar.

Samtidigt är det naturligt att fattigdomsbekämpning förblir grunden i Världsbankens arbete liksom i de andra utvecklingsbankerna. Vi behöver genomgående också följa att jämställdhetsfrågorna fullt ut integreras i reformarbetet.

För att kunna behålla ambitionsnivån inom fattigdomsarbetet men även svara mot de nya globala utmaningarna som jag nämnde behöver Världsbanken stärka sin effektivitet ytterligare.

Vi tror att Världsbanken har goda förutsättningar att genom ett mer effektivt utnyttjande av sin balansräkning kunna göra det genom att verka katalytiskt för att inte minst mobilisera andra finansiella flöden och inte minst den privata resursmobiliseringen. Det arbetet måste också ske med upprätthållande av bankens långsiktiga finansiella stabilitet.

Det är vår inriktning i den diskussion som vi förväntar oss.

Anf. 13 LINNÉA WICKMAN (S):

Ordförande! Tack för informationen hittills. Vi lever i en tid med komplexa utmaningar och kriser samtidigt. Det är bra att reformarbetet nu hålls i för utvecklingsbankerna. Jag tänker inte minst på frågan om klimatet.

Det handlar om både hur vi förhindrar klimatförändringarna och hur vi klimatanpassar de mest sårbara samhällena. Att vi ställer om samhällena är förstås en helt central fråga för att vi också ska lyckas med fattigdomsbekämpningen i världen och bidra till ekonomisk och social utveckling.

Klimatet nämns i ståndpunkten. Det som inte nämns explicit i den svenska ståndpunkten är flickor och kvinnor. Vi vet hur covid-19-pandemin har slungat världens utveckling tillbaka flera årtionden, och vi vet hur fattigdomen och klyftorna har växt.

Fattigdomen bär på många sätt en kvinnas ansikte. Det är fler kvinnor än män i världen som lever i fattigdom. Det kräver ändå sin kommentar att detta inte står i den svenska ståndpunkten. Det är ett otroligt viktigt perspektiv att ta med sig så att Sverige pressar på internationellt i reformarbetet.

Inte minst Världsbanken har tidigare fått kritik för bristen på att inkludera just flickors och kvinnors livsvillkor och rättigheter i sitt arbete. Det vill vi från Socialdemokraternas sida åtminstone kommentera.

Vi har också ett konkret ord där vi vill se en ändring i ståndpunkten. Det gäller stycke två och mening två. Meningen börjar med: "Samtidigt som bankerna bör behålla sin inriktning på fattigdomsbekämpning." Där tycker vi att det ska stå: Samtidigt som bankerna ska behålla sin inriktning på fattigdomsbekämpning.

Vi tycker inte att det finns något skäl att uttrycka sig så pass öppet, utan att det kan vara tydligare om det står ska. Vi är också beredda att anmäla en avvikande ståndpunkt i den delen om det skulle vara så att regeringen inte är beredd att ändra den formuleringen eller om det skulle finnas en majoritet för en sådan ändring här i nämnden.

Anf. 14 ANNA LASSES (C):

Tack för informationen!

Jag tänker hänga på föregående talare när det gäller jämställdheten. Det hade naturligtvis varit trevligt med en kommentar i texten. Det hade varit ännu bättre att åtminstone få höra ministern muntligt konfirmera att Sverige kommer att driva jämställdhetsfrågorna i detta sammanhang.

Det gäller inte minst med tanke på hur det ser ut i världen och att jämställdheten är på tillbakagång. Vi vill allra helst att det gärna står något om det i texten, men om vi åtminstone får höra det muntligt vore det bra.

Sedan ställer sig Centerpartiet bakom Socialdemokraternas önskan om att byta ordet "bör" till "ska".

Anf. 15 REBECKA LE MOINE (MP):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Också vi i Miljöpartiet vill lyfta fram jämställdheten. Det är väldigt viktigt att det finns med i den svenska ståndpunkten. Vi delar också Socialdemokraternas starka vädjan här att bör ska bli till ska.

World Economic Forum har i sina riskanalyser rankat både förlust av biologisk mångfald och klimatkrisen som de största riskerna på kort och lång sikt. Nu har vi genom FN:s arbete ett ramverk på plats för båda dessa ödesfrågor. Det gäller både Parisavtalet och det globala naturavtalet som kallas för Kunming-Montreal-avtalet.

Det är av största vikt att vi ändrar vår syn på ekonomi och bankernas roll. I stället för att se ekonomin som ett mål i sig behöver ekonomin användas som ett verktyg för de mål som vi måste uppnå, exempel att tackla art- och klimatkrisen.

Vi i Miljöpartiet välkomnar reformen av de multilaterala utvecklingsbankerna. Men vi menar att deras roll för att tackla både art- och klimatkrisen bör betonas tydligare genom att ta sin utgångspunkt i de framförhandlade och ratificerade globala FN-ramverk som finns framtagna på dessa områden. Det skulle också kraftfullt bidra till att nå målen i avtalen.

Som det är nu nämns inte biologisk mångfald alls i den svenska ståndpunkten, utan det är enbart klimatdelen som nämns. Det tycker vi är under all kritik. Vi skulle gärna få till att den andra ödesfrågan som World Economic Forum betonar nämns i den svenska ståndpunkten.

Vi tycker att Sverige ska ta ett tydligt ledarskap inom EU för en reformering av bankerna och driva på i frågorna på ett flertal sätt, bland annat genom att bjuda in till inledande samtal med relevanta och likasinnade länder.

Vi i Miljöpartiet ser fram emot att höra ministern återrapportera till EU-nämnden om hur regeringen offensivt driver på i dessa frågor.

Anf. 16 DANIEL RIAZAT (V):

Ordförande! Jag instämmer i det som har sagts från Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet när det kommer till frågan om att det behövs skrivningar gällande jämställdhetsfrågan, där vi tycker att något saknas. Det är det sagda ordet som gäller, och det behöver alltså inte finnas med i papperen. Ifall ministern säger att man kommer att lägga till ord gällande jämställdhet är det detta som gäller, och det är också vad jag efterfrågar.

Vi står också bakom det som Socialdemokraterna tog upp gällande fattigdomsbekämpning och att det ska stå ”ska” och inte ”bör”.

Även när det kommer till klimatfrågorna måste jag säga att de begrepp som används är väldigt svävande. I regeringens ställningstagande pratar man om att det är viktigt att kunna svara på globala utmaningar som klimatförändringarna. Detta säger mig ingenting. Det finns inget egentligt ställningstagande i ställningstagandet. Vem som helst kan säga att man ska svara på klimatförändringarna; det skulle klimatförnekare kunna göra.

Jag skulle vilja att man på något sätt förtydligar hur detta ska gå till, alltså att arbeta gentemot det förnybara till exempel – att investeringar som sker via utvecklingsbankerna också sker gentemot exempelvis förnybara energislag. Det är ett exempel som man skulle kunna ha med för att förtydliga. Annars blir det som sagt ingenting.

Jag skulle vilja höra kommentarerna från statsrådet innan jag bestämmer mig för om vi ska anmäla avvikande ståndpunkt eller inte.

Anf. 17 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Fru ordförande! Då ska jag svara på era frågor och kommentarer efter bästa förmåga.

Vi kan börja med klimatarbetet. Jag vill ta tillfället i akt att ännu en gång understryka något som jag tycker ofta går förlorat i debatten eller åtminstone diskussionen om Världsbanken. Det är det som jag inledde med att säga, att Världsbanken är den största multilaterala klimatfinansieraren i utvecklingsländer. Bara i fjol bidrog Världsbanken med närmare 30 miljarder dollar i klimatfinansiering. Det är rätt imponerande. Det är alltså en ökning med 19 procent jämfört med året dessförinnan. Det innebär också att banken har överträffat sina mål om 35 procent klimatrelaterad finansiering i den sammanlagda utlåningen.

Sverige har under det senaste året varit väldigt pådrivande för att utvecklingsbankerna ska styra om sina investeringar och ta ett större ansvar kopplat inte minst till mer hållbara energikällor. Vi kommer att fortsätta att driva på i detta.

Jag vill påpeka det som jag inledde med att säga, nämligen det inte är något formellt beslutstillfälle utan ett diskussionsmöte i raden av flera som kommer att pågå under hela året. Ståndpunkterna ska därför ses i ljuset av detta. Det finns inget konkret förslag att ta ställning till eller göra tumme upp eller tumme ned för, utan det är en pågående diskussion. Där är vår inriktning tydlig, inte minst när det gäller att hitta ny finansiering och använda bankernas kapital på ett mer effektivt sätt.

Rörande frågan om jämställdhet är det som sägs om det talade ordet helt rätt. Vi behöver fortsätta att följa att jämställdhetsfrågorna fullt ut integreras i reformarbetet. Det är också en integrerad del av hur banken i dag ser på arbetet med klimat, pandemier och konflikter.

Under våren genomför Världsbanken en översyn av sin jämställdhetsstrategi. Där har ett tydligt inspel från Sverige varit vikten av att koppla revideringen av strategin till den bredare reformagendan, till exempel genom ett tydligare fokus på kvinnors aktörskap i sårbara och konfliktfyllda kontexter.

Jag vill också säga att vid bankens vårmöte i april, som jag nämnde, träffade min statssekreterare Världsbankens ansvariga enhet för jämställdhetsfrågor för att diskutera bankens arbete med jämställdhet. Nämndens ledamöter kan vara helt trygga i att det är en fråga där Sverige driver på med full kraft.

Anf. 18 VICE ORDFÖRANDE:

Du får själv välja hur du svarar, statsrådet, men du kommenterade inte frågan om att gå från ”bör” till ”ska” när det gäller fattigdomsbekämpning. Jag vet inte om du hade tänkt göra det eller om du vill avvakta.

Anf. 19 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Fattigdomsbekämpning är grunden i bankernas arbete i dag. Vi tycker att den formulering som finns egentligen är till fyllest för mötet, men diskussionerna kommer att fortsätta. Som jag sa kommer diskussionerna också att bli mer centrerade kopplat till mer konkreta initiativ senare under året.

Jag tror att vi alla egentligen drar åt ungefär samma håll. Jag tycker att den bredare formulering som finns är till fyllest just nu, men vi kommer

såklart att återkomma framöver när det finns mer konkreta reformer att diskutera och söka stöd för en inriktning i nämnden.

Anf. 20 DANIEL RIAZAT (V):

Jag måste säga att jag inte är nöjd med det svar som statsrådet har kommit med. När det kommer till jämställdhetsfrågan pratas det om att följa arbetet, men att följa ett arbete är inte samma sak som att driva på ett arbete. Jag menar att jämställdhetsfrågorna inte är något som vi bara kan följa, utan vi behöver aktivt driva på för att bankerna ska arbeta med dessa frågor och utforma en jämställdhetsstrategi.

Jag måste bara säga från början att jag i grunden inte delar bilden att Världsbanken på något sätt skulle vara en välgörenhetsaktör. Det är inte riktigt så det går till inom banker, och det är heller inte någon banks främsta mål. Men om vi nu har en fråga upppe gällande just Världsbanken och dess roll gentemot alla utvecklingsbanker är det viktigt att den svenska regeringens ståndpunkt handlar om att driva på för olika frågor, till exempel jämställdhetsfrågan.

När det kommer till klimatomställningen hörde jag ingenting som hade formen av ett förtydligande. När det kommer till frågan om att bekämpa fattigdom är det ganska tydligt, i alla fall för mig, att man inte vill ändra från ”bör” till ”ska” utan tycker att det går att ha kvar de lite svävande begreppen. I den delen vill jag ställa mig bakom det som kan bli en avvikande ståndpunkt gällande att vi tycker att det borde stå ”ska”.

Jag vill också anmäla avvikande ståndpunkt när det kommer till frågan om att man heller inte tydliggör gällande jämställdhet eller klimatfrågorna.

Anf. 21 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru talman! Jag instämmer i Daniel Riazats anförande. Jag tycker att många svar uteblev. Vi hade ett anförande som handlade om biologisk mångfald och Kunming-Montreal-avtalet, det globala naturavtalet, som också måste vara en grund. Detta nämns inte alls i den svenska ståndpunkten.

Statsrådet lyfte fram att det är tidigt i processen, men det är därför jag vill göra ett tydligt medskick. Jag är inte tillfreds med det svar och den ståndpunkt som finns, och därför vill jag anmäla avvikande ståndpunkt. Om vi inte tar med dessa viktiga delar, som också World Economic Forum lyfter upp som de största riskerna, redan tidigt i processen går vi miste om en viktig möjlighet.

Jag vill därför anmäla avvikande ståndpunkt både vad gäller de delar som brister när det gäller miljön, där biologisk mångfald inte ens nämns, och vad gäller fattigdomsbekämpning, där vi skulle kunna vara mycket tydligare. Jag står bakom att det ska stå ”ska”.

Att, som Daniel Riazat nämnde, följa utvecklingen vad gäller jämställdhet är inte heller ett tillfredsställande svar, så där vill jag också anmäla avvikande ståndpunkt.

Anf. 22 LINNÉA WICKMAN (S):

I och med att man inte tycks vara beredd att ändra ordet ”bör” till ”ska” kommer vi socialdemokrater att anmäla avvikande ståndpunkt i den delen. Vi kommer förstås också att nogsamt följa upp frågan utifrån det talade ordet och att Sverige kommer att driva på i denna fråga och i diskussionen

Anf. 23 ANNA LASSES (C):

Det är samma lika för Centerpartiet, att vi anmäler avvikande ståndpunkt när det gäller orden ”bör” och ”ska”. Ministern sa just att Sverige driver på med full kraft när det gäller jämställdhet, så detta tittar vi på.

Anf. 24 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Fru ordförande! Jag vill börja med att säga att det samtidigt är viktigt att vi har en ståndpunkt som är anpassad efter de diskussioner vi ser framför oss. Det är naturligtvis inga svårigheter att ha en ståndpunkt som kan bli hur lång som helst och där man lägger in allt som är viktigt, men min ambition är att komma till nämnden med en ståndpunkt just för den diskussion som vi ska ha vid tillfället.

Som jag också har varit inne på är det en kedja av olika möten under året, så jag får säkert anledning att återkomma. Det här är heller inte första gången i den delen. Jag vill också påpeka att bankens arbete lever upp till alla FN-åtaganden som finns, så där finns en bredare palett av olika målbilder.

Vad gäller frågan om fattigdomsbekämpning tycker jag att jag uttryckte mig klart. Rörande jämställdhetsdelen har jag talat om att driva på, och i det jag redogjorde för tycker jag också att jag har gett uttryck för det. Till exempel träffade min statssekreterare Världsbankens ansvariga enhet för jämställdhetsfrågor för att diskutera just detta, så det finns absolut fog för att säga att regeringen driver på i det arbetet. Detta kommer vi att fortsätta att göra.

Avslutningsvis vill jag påpeka att Världsbankens arbete inte handlar om välgörenhet. Själva poängen med arbetet är ju att både göra nytta och mobilisera privat kapital – att få in större kapital än vad man kan mobilisera enkom med biståndsmedel. Det finns en gammal bild att handel och bistånd eller handel och privat kapital ska vara olika delar här, men vår övertygelse är att man på många områden både kan göra världen bättre och se till att man får avkastning på sina pengar.

Vi är övertygade om att det finns en stor potential här, inte minst kopplat till Världsbankens arbete. Det är faktiskt rätt fantastiskt att varje krona eller dollar som läggs in i arbetet kan växlas upp till att bli tre fyra gånger mer än den initiala investeringen. Detta är ett bra exempel på något annat än välgörenhet där vi både kan få avkastning på pengar och göra väldigt bra saker för världen.

Det är i denna anda som vi kommer att ha diskussioner, och jag ser fram emot att återkomma till EU-nämnden framöver när så blir aktuellt.

Anf. 25 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta. Socialdemokraterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet anmäler gemensam avvikande ståndpunkt och tycker att ordet ”bör” ska ändras till ”ska”, nämligen att man ska behålla sin inriktning för fattigdomsbekämpning.

När det gäller det talade ordet är i alla fall Socialdemokraterna och Centerpartiet tydliga med att de ska följa upp hur regeringen med full kraft driver på i jämställdhetsarbetet.

Därutöver vill Miljöpartiet anmäla avvikande ståndpunkt när det gäller jämställdhet och biologisk mångfald.

Vänsterpartiet vill därutöver anmäla en avvikande ståndpunkt när det gäller jämställdhet och förtydligande av vad det är för klimatarbete som man tänker sig driva.

Förstod jag rätt?

Anf. 26 DANIEL RIAZAT (V):

Om inte Miljöpartiet har något emot kan vi slå ihop våra avvikande ståndpunkter, så blir det samma avvikande ståndpunkt.

Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ser att Miljöpartiet nickar. Då har Miljöpartiet och Vänsterpartiet en egen avvikande ståndpunkt som rör jämställdhet, biologisk mångfald och klimat.

Med detta konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med de två olika avvikande ståndpunkterna noterade.

Vi går raskt vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 28 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Fru ordförande! Under punkten Övriga frågor väntas den höga representanten och kommissionär Urpilainen informera om arbetet inför det kommande toppmötet med Celac – latinamerikanska och karibiska stater.

Jag vill återkomma till det jag inledde med att säga, nämligen att en dagordningspunkt som i den ursprungliga annoterade dagordningen var formell nu är informell. Den rör diskussionen om de globala konsekvenserna av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Rådet kommer att ha denna diskussion med en inbjuden gäst, nämligen chefen för FN:s konferens för handel och utveckling, Unctad. Det är Rebeca Grynspan.

I ett tidigare skede föreslogs Grynspan endast kunna delta för en kortare presentation via videolänk följt av en EU-intern diskussion. Det hade inneburit att punkten blev formell. Men eftersom alla diskussioner i rådet med en inbjuden gäst är informella har EEAS uppdaterat dagordningen, och då har den blivit informell.

Ja, det är lite rörigt! Men så fungerar det helt enkelt ibland.

Punkten är summa summarum alltså inte föremål för samrådet, men jag vill nämna något kort om vad vi förväntar oss där.

Grynspan har utöver rollen som generalsekreterare för Unctad ett särskilt uppdrag att samordna FN:s samlade svar på de globala konsekvenserna av kriget i Ukraina. Hon har även spelat en viktig roll i arbetet med Black Sea Grain Initiative, det vill säga avtalet mellan Ryssland och Ukraina om spannmålsexport. Det är själva basen för diskussionen vi förväntar oss.

Det är såklart angeläget att EU arbetar strategiskt för ett hållbart, långsiktigt och globalt stöd till Ukraina och för en nära och genuin dialog

med partner, inklusive FN, om de bredare konsekvenserna och följderna av Rysslands aggression. Helt centralt är naturligtvis att EU:s partnerländer ges stöd för att lindra de omedelbara konsekvenserna, inte minst rörande frågan om livsmedelsförsörjning.

Vi tycker också att det är angeläget att EU fortsätter att stödja FN:s arbete med spannmålsavtalet. Det har varit framgångsrikt i den delen att det har hjälpt till att mildra de globala konsekvenserna av den fullskaliga ryska invasionen. Hållbara livsmedelssystem – en fråga som nämndens ledamöter är väl medvetna om – behövs för att säkerställa en långsiktigt tryggad livsmedelsförsörjning. Detta kan man fördjupa sig i länge.

Kriget i Ukraina har förvärrat en redan allvarlig situation för den globala livsmedelsförsörjningen – den enda långsiktiga lösningen för att åtgärda grundorsakerna till problemen, inte minst effekterna av klimatförändringarna. I arbetet med att hantera de globala konsekvenserna behövs mer än biståndsmedel, som vi också har varit inne på i diskussionen här. Det är viktigt att EU visar att vi har en förmåga att engagera oss på flera fronter samtidigt för att säkerställa ett fortsatt internationellt stöd till Ukrainas suveränitet och territoriella integritet, och samverka med den privata sektorn för att lyckas mobilisera det kapital på 411 miljarder dollar som krävs för att bygga upp Ukraina igen.

Det här är ett arbete som vi fortfarande är i början av, och jag är övertygad om att vi kommer att få återkomma till det. Men jag är glad över att bara ett drygt år efter den fullskaliga invasionen är frågan redan nu högt upp på agendan.

Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN:

Låt mig ge en kommentar från Socialdemokraterna.

Det är väl inte en hemlighet, det beror på hur man lägger orden, att vi menar att det behövs mer av biståndsfinansiering och mer av privat finansiering. Det beror lite på hur man lägger orden. För vår del känns det som att världens olika kriser ökar behovet av båda. Det beror på hur man lägger orden och vad man har för utgångspunkt. Men det är en informell lunchdiskussion.

Vi tackar för informationen.

Vi tackar statsrådet Forssell med medarbetare för dagens samråd med EU-nämnden, och vi önskar er en trevlig helg när det blir dags.

Anf. 30 Statsrådet JOHAN FORSELL (M):

Fru ordförande! Då ber statsrådet Forssell med medarbetare att få tacka nämnden för en trevlig diskussion. Jag hoppas att ni också får en trevlig helg så småningom. Vi lär väl synas framöver.

Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN:

Det kommer vi att göra!

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikesfrågor – utveckling	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	1
Anf. 5 ANNA LASSES (C).....	3
Anf. 6 VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 7 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	3
Anf. 8 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V).....	4
Anf. 10 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	5
Anf. 11 VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 12 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	5
Anf. 13 LINNÉA WICKMAN (S).....	6
Anf. 14 ANNA LASSES (C).....	7
Anf. 15 REBECKA LE MOINE (MP).....	7
Anf. 16 DANIEL RIAZAT (V).....	8
Anf. 17 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	8
Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 19 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	9
Anf. 20 DANIEL RIAZAT (V).....	9
Anf. 21 REBECKA LE MOINE (MP).....	10
Anf. 22 LINNÉA WICKMAN (S).....	10
Anf. 23 ANNA LASSES (C).....	10
Anf. 24 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	11
Anf. 25 VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 26 DANIEL RIAZAT (V).....	12
Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 28 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	12
Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 30 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	13
Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN	13